

OFRENA

REVISTA

CATALANA

NACIONALISME. GUILLÈM FORTESA.—POESIA. JOSEP GRANGER, JOAN
PUNTÍ COLLELL, Pvre., JOSEP A. FONT CASES.—TÒPICS.—TRADUCCIONS.
MARIÀ MANENT, J. FARRAN I MAYORAL, C. MONTSERRAT, Pvre., MOSSÉN
XAVIER CARBÓ MAYMÓ.—LLIBRES.

• BARCELONA •

ANY II - NÚM. 8.

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

Festivitats de Sant Joan y Sant Pere
Grandiosa Exposició i venda de articles propis per a regalo, a preus econòmics

100.000 BERRETS
DE PALLA
per a home, des de 1'90 pessetes

GRANS NOVETATS en Màrmols - Bronzos - Mobles fantasia
Banos - Ombrel·les - Bastons - Bisuteria - Calzat - Copes Sport - Mobles
de jonc i vimet - Neveres - Geladores - Articles per a viatge, camp,
platja i sport - Aparatos parlants - Macetes per a plantes - Perfumeria
Gavies de metall, etz., etz.

ARQUES

== PER A VALORS ==

BÀSCULES

== PER A CARROS I VAGONS ==

Fills de A. ARISÓ

Sans, núm. 12

Telefon H. 397

== BARCELONA ==

MAGATZEMS DE FERRETERIA

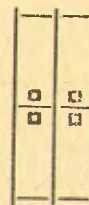
— BATERIA DE CUINA —

R. ROCA MATARÓ, S. EN C.

SUCCESSORS DE GARRIGA I ROCA

EINES DE TOTES MENES - ARTICLES PER A VAIXELLS
FERRAMENTES PER A CONSTRUCCIÓ - FILFERROS
LLINES - SERRES SENSE FI - SERVEIS PER A TAULA I
CUINA EN ESMALTAT, ESTANYAT I METALL BLANC
□ □ □ □ □ □ □ ARTICLES D'ALUMINI □ □ □ □ □ □ □

PLATERIA, 49 I 51 □ ————— □ TELEFON 288 A
BARCELONA

CALEFACCIÓ CENTRAL

Ascensors OTIS PIFRE

Munnéi Capdevila

Aragó, 254

Telefon 3297

— BARCELONA —

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIÓ QUINZENAL

Subscripció trimestral: 1 pta.

Número solt : 20 cèntims

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

: Corts Catalanes 613, baixos :

NOTICIARI D'OFRENA

JOCS FLORALS DE MALLORCA

organisats per la entitat «Nostra Parla» sota el patrocini de l'Excm. Ajuntament de la Ciutat.

CONVOCATORIA

A tots els poetes i escriptors qui tenen per verb, en qual-sevol de ses belles variants, la llengua del Rei En Jaume, l'Excm. Ajuntament de la ciutat de Mallorca i la entitat «Nostra Parla» conviden a pendre part en el poètic concurs i a assistir a la festa, qui's celebrará el diumenge, dia 29 del vinent juliol, en aquesta ciutat.

Que Déu i Sant Jordi vos inspirin, per gloria de a nostra llengua benivolguda i de la germandat dels pobles qui la parlen.

Ciutat de Mallorca 15 de juny de 1917.

Els premis, que es detallarán pròximament, consisteixen en objectes d'Art i en quantitats en metàlic. La major part dels temes seràn de lliure elecció del poeta, en vers o prosa literaria. El Jurat concedirà la Flor natural, oferta per la entitat «Nostra Parla», a la poesia que judiqui més escaienta oferint-la el poeta premiat a la dama que li plagui elegir Reina de la Festa.

Totes les composicions, escrites en llengua catalana i en lletra clara, baix sobre clos, contenint un altre sobre amb el nom de l'autor contrassenyat amb el títol i lema de la composició, seràn enviades al secretari del Consistori D. Josep M.^o Tous i Maroto—Arxiu Municipal de Palma— per tot el dia 15 del vinent juliol.

Miquel S. Oliver, president; Gabriel Llabrés, Magi Morera i Galicia, Lluís Nicolau d'Olwer, Joan Rosselló de So'n Fortesa, vocals; Josep M.^o Tous i Maroto, secretari.

CONFECCIONS

Especialitat en trajos de
sastre i abrics de fantasia

C. Aubrador

Corts Catalanes 550 1.º 2.^a

OFRENA

REVISTA CATALANA

Suscripció anyal a la revista i dugues

: : de les publicacions: 5 pessetes : :

Cuota de soci del CENACLE OFRENA:

: : : : 2 pessetes mensuals : : : :

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

: Corts Catalanes, 550, 2.º, 1.ª :

OFRENA

ANY II : NÚM. 8

REVISTA CATALANA

FABRÓ-L.
JUNY DE 1917

EQUILIBRI DE L'ESPRIT NACIONAL.

PER GUILLÉM FORTESA.

A satisfacció interior que causa el veure a Catalunya casi alliberada ja de tota influència estranya sobre son esperit, queda potencialitzada si es contempla la subtil floració de vida nacional que s'inicia a Mallorca i a València.

Fa la clara sensació de que es passa d'un equilibri parcial a un equilibri total.

Però, ¿és que són possibles els equilibris parcials en un sistema de forces morals? Es a dir, ¿és concebible una nació catalana sens el calor fraternal de Mallorca i València?

No és possible: perquè si les forces físiques—

encara que formin part d'un mateix sistema—es distingeixen per l'indpendència que tenen unes de les altres, el secret d'un sistema de forces morals és aquesta conscient responsabilitat que guarda cada una d'elles envers les altres, és aquesta ciència i ponderació i elasticitat i respecte i amistat que cada força deu tenir per les altres i sobretot l'alta vidència que cada força deu tenir del sentit i objecte de l'equilibri moral que es persegueix i de la perfecció d'aquest equilibri.

La paraula *perfecció*—que parlant d'equilibris materials podria sonar a paradoxisme— parlant d'equilibris morals convida a enunciar una llei, a saber: que l'equilibri moral no pot ésser mai estàtic, sinó dinàmic i subjecte a una evolució indefinida.

Així l'equilibri de l'esperit de les nacions: dinamisme per evolucionar tot tornant-se més fidel a la primordial essència.

Catalunya—Catalunya estricta—ha pogut re-instaurar l'esperit nacional. A Catalunya—per

son viril parlar i obrar—li ha estat reservat salvar a la nostra nació de la malevolència política exterior. A Mallorca i València els està reservat, tal volta, donar a la nostra nació la fesomia definitiva, aixecar gloriosament el perfil de la nostra orografia espiritual, donar dolçor i frescor als corrents i brolladors de la nostra paraula parlada, fer nèixer més ulls i més cors que s'illuminin i s'encenguin al contacte de la nostra antiga paraula escrita, mare de tantes glòries d'avui i de demà. A Mallorca i València els està tal volta reservat l'introduir a Catalunya noves i canviants temperatures morals perquè grans ventades d'amor es produeixin.

Però, ¿còm cuidarà Catalunya, que és la germana verament desperta, a les altres germanes endormiscades i mudes?

No pronuncii Catalunya—pel daler de fer via—paraules dures, que Mallorca i València són de si espantadisses i massa turment han rebut ja ses entranyes.

No canti Catalunya estrofes d'elegia, que tan mateix és ella sola avui qui sent del tot la dolor de veure's deprimida. Sa germana València està encara bastant posseïda per tòxics que li entelen la memòria. Sa germana Mallorca soporta encara gustosament pesades boires de forasterisme que, per la mateixa raó que no li deixen veure la llum, es creu que la protegeixen i defensen de lo que aquestes mateixes boires en diuen enemics d'ella. Sa germana València, que és la que més ardor podria disfrutar! el sol li ajudaria. Sa germana Mallorca, que és la que més llibertat podria assolir! el mar li ajudaria.

Còm cridarà Catalunya a ses germanes?

Hi ha un crit que és dolç i obliga: la *carícia*.

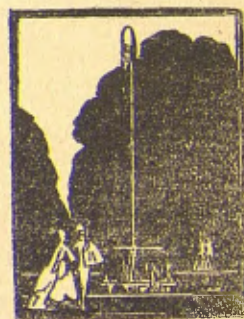
Un dia del passat istiu passava jo per la claríssima vila de Besalú. A l'església de Sant Pere hi celebraven els amorosos frares benedictins una setmana gregoriana. A l'hora que jo arribo a

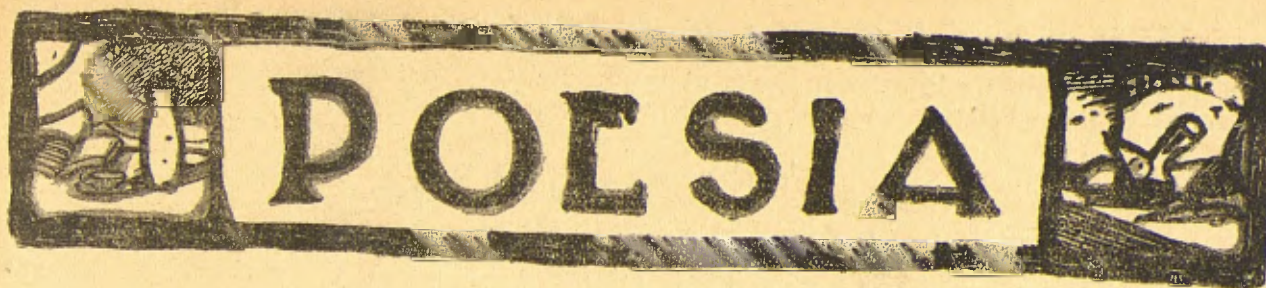
l'església, els frares benedictins i altres sacerdots de per tot Catalunya omplen el chor al bell mig de les voltes romàniques i canten. El cant gregorià és el cant del nèt de cor. Era jo sol, aquell moment, el qui fora del chor estava. Dret, escoltant meravellat, pensava si destorbava amb ma presència, quan un frare benedictí des del chor me crida. Amb veu amiga me demana si entenc la notació del cant. A mon petit geste m'allarga un breviari i m'assigna una cadira del chor.

Tot el temps que va durar el cant—llarg i admirable—vaig sentir l'ànima acariciada.

I la carícia em dura encara quan penso en aquell frare benedictí que no consentia que restés dins el temple ningú sens cantar lloances al Senyor. Aquell frare sabia còm fer el meu cor doblegadiç per molta timidesa que hi hagués hagut en mi.

No vulguem acabar de despertar a Mallorca i València amb crits. Allarguem amorosament el breviari del nostre ideal a tota regió, a tota ciutat, a tot poble, que estigui callat i inactiu sobre el solar de la pàtria. Com que està escrit en la llengua maternal, ¿quí s'atrevirà a refuar-lo?

CIUTAT VIRGINAL

—Adeu, me digué l'estrella,
l'estrelleta del meu cor;
demà veuràs cosa bella...—
I cloqué son parpre d'or.

Jo somnia que somnia.
Que veurè demà al mati?
La nit dolçament fulgia;
després ai! empal·lidi.

Túnica de sendra és posa
igual que una penitent;
què tindrà la nit formosa
que és treu sa vesta d'argent?

Un silenci de clausura
invadeix l'espai de plom;
no més l'antífona pura
del cloqué el silenci romp;

i ma pensa que somnia
en l'estrelleta del cor,
espera la llum del dia
que badi son càlzer d'or...

Oh! Oh! mireu les teulades!
Oh! que és blanc aquell pedriç!
En les branques recremades
floreix el nival encis.

Des la volta solitària
vestí un àngel la ciutat
amb el vel que honrava Eulària,
vel de neu i castetat.

JOSEP GRANGER.

Avui oferim als nostres lectors una poesia d'un poeta gairebé desconegut en el món literari i que nogensmenys, té una valua indiscutible. I fem constar que la petita mostra que de la producció poètica de Mossèn Puntí publiquem és triada a l'etzar. Esperem que la seva personalitat s'enrobustirà fins a delectar-nos aviat amb obres definitives.

LLUNA MATINERA

Tant dematí que em só llevat
 més que jo algú matinejava.
 Veig que a la cambra m'ha espiat
 un raig de lluna que hi entrava.
 Jo, ben cofoi del compliment,
 tota la porta li obria;
 i ha entrat un feix de llum rient
 amb l'aire fi del naixent dia.
 I he donat els ulls i el pit
 a la frescor de matinada;
 i el matí nou, joh quin delit!
 duïa la joia cobejada.
 L'atzur lluïa sense els vels
 de cap boirina, i el goig era
 la munió oscillant d'estels
 i una gran lluna matinera.
 Mes l'alta perla rutilant
 rera el teulat he vist com queia
 humil, poruga i vergonyant
 del novell jorn que a Llevant veia.
 I ja només una claror
 tímida, flonja i afinada
 vegi com fonedica odor
 d'una alba flor just esfullada.
 Pel llànguid fil de llum morent,
 que en aquella hora s'escorria
 cap a la banda de Ponent,
 jo el comiat li trametia:
 Blanca regina de la nit,
 benigna lluna matinera;
 del vostre fer som agraït
 que em vetlla el són i me'n llibera.
 Tota la joia que ens durà
 el Sol d'avui l'he coneguda
 per Vós, que aneu enllà d'enllà,
 tot el sant dia com perduda.
 Ja serem prou acontentats
 del clar solei daurant les coses,
 de tots els cors renovellats
 i del cantar de les aloses.
 Vinguin amb Vós, pel viarany
 que mai finiu, la pau tan dolça
 que adorm les aigues de l'estany
 i posa el rou damunt la molça.
 I el fregadiç del venticell
 que al dematí el fullam amoixa
 tan amorós; i, en reguitzell,
 com volt d'infants sens una angouxa,
 que vingui amb Vós, per tots els cels,
 la de sirvents bellugadica
 folla sardana escampadica
 que anit us feien els estels.

JOAN PUNTÍ I COLLELL, PVRE.

RESPOSTA DE DONZELLA

Dia serà de mercat a Ridorta
 demà al matí;
 dematí hi vaig que la calda és somorta
 per l'oratgi.

—
 Vaig al mercat de Ridorta a firar-me,
 car sense cor
 jo m'he trovat, que traidora va estar-me
 la meva amor.

—
 La meva amor era fruita gemada
 bruna del sol,
 mes jo al bell dins vaig trobar-hi amagada
 l'amarc pinyol.

—
 Per ço si un cor vui firar-me a Ridorta
 no'm farà dany,
 vui fer reviure l'esperança morta
 pel desengany.

* * *

—
 Ja hi som: baixarem de la mula dringanta
 dels picarols;
 la plassa és clara que és la llum molt santa
 la d'aquells volts.

—
 —Bona minyona la dels ulls de nina,
 llavis de foc,
 galtes camoses i trenes d'ondina,
 míram un poc.

—
 Jo'l vianant he vingut a Ridorta
 orfe d'amor,
 qu'una minyona com tu jove i forta
 m'ha prèl el cor.

—
 M'ha prèl el cor i m'ha prèl la gaubança
 mes tu'm pots dir
 si'n tens algùn per donà a ma esperança
 de cor per mi.

—
 La noia hem mira d'una aital manera
 qu'he trasmudat.
 —Jove'l, bon jove, si pogués ho fera
 de molt bon grat.

—
 Mes jo no sé de l'amor ni una engruna
 ni què voleu,
 si és que un cor desitgeu per fortuna
 preneu el meu.

JOSEP A. FONT CASES.

ENCAR que hi hagi que la menyspreui, molt plausible ens és a nosaltres l'obra d'aquells literats que, essent correctes, són fàcils. La seva obra condueix als lectors a obres més elevades. Nosaltres, els anomenaríem literats de transició.

EN Bofill i Mates ha dit que l'idioma és la primera de les realitats, en nosaltres. Per xò simpatitzem amb tota obra cultural que porti el nostre esperit i siga digna, perquè també opinem que l'idioma català és la realitat més viva del nostre nacionalisme.

HI ha qui té per norma allunyar-se del poble. Millor fora mirar de dignificar-lo; així en comptes d'un mecanisme hi hauria una convicció que respondria als moviments secundaris que ara, com passa en la literatura, no trovem un apoi sinó en els de la classe.

NO feu mai d'aquells que estant a la vostra vora demostren un interès marcat en l'orientació dels demés.

HI ha qui veu per tot imitacions de la seva obra. Ens fa l'efecte de les donzelles de nostres dies que sempre pensen que tot-hom les mira i encar, durant anys d'existència, ningú s'en ha adonat interessadament.

TENIM de perfeccionar el nostre esperit. L'obra nostra sempre és la millor i l'única, i les demés estan malament i si està bé ens han imitat. Encar que hi haigui obres comensades millors de

les que podríem nosaltres fer, sempre preferim deixar-les per a comensar la nova, per a que sigui nostra. També passa que no volem cedir als demés lo que hem començat per mor de que quedaria malmesa i perquè si assolís un lloc envejable nosaltres no hi seríem.

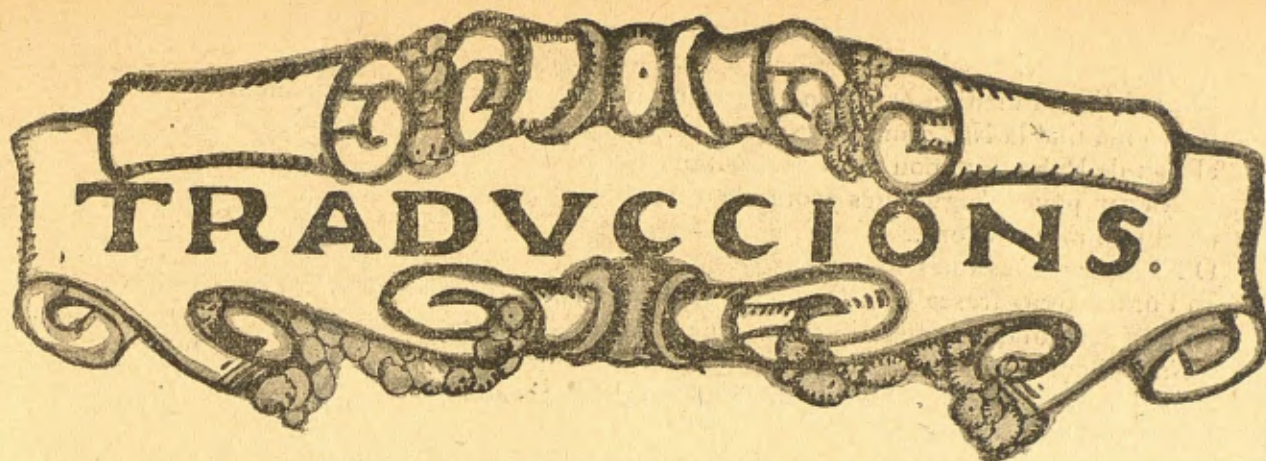
SÓN molts els que obliden el que la primera de les coses en l'home és la dignitat.

NO tingueu mai confiança en aquells que explotant l'amistat que han adquirit amb la vostra obra s'introdueixen en la dels demés. Signe de pretenció. Amb aquests, passarà que el dia que tingueu necessitat de la seva activitat us abandonaran de la manera més mesquina.

A nosaltres ens agrada la sincera i noble serenor de l'esperit. Per xò refusen aquells que quan els combé fan ostentació de serenitat, que en ells no és res més que una falta del sentir, i després, oblidança de la seva serenor, obran d'una manera completament difusa.

MOLTS fan obra seguint la sombra dels demés, d'aquí la seva mesquinesa d'idees i d'esperit.

HI ha qui s'obstina en trobar les parts dolentes que puga tenir una cosa per a criticar-la ruïnament. Millor fóra que cuidessin de la part bona i deixessin en oblit la part que creuen refusable. Així s'aconseguiria que les unes no prosperessin i que les altres trovesin un estimul.

ELOGI DE LA NIT

DE CHARLES PÉGUY

La solitud i el silenci de la nit són tan bells i tan grans, diu el Senyor,
 que envolten, circumden, sepulten els dies mateixos
 i fan una orladura augusta a les agitacions dels dies...
 Es la nit la que és ma gran muralla negra
 on els jorns s'obren tan sols com a finestres...
 Com la mar és la reserva d'aigua, aixís la nit és la reserva d'ésser...
 ...Com en plena mar, els dies es banyen en plena nit...
 Els dies són les estrelles indeterminades i la nit és la plena mar
 on navegava Sant Pau...
 O nit, la més bella de mes invencions, ma creació augusta entre totes.
 Ma criatura més bella. Criatura de la més gran Esperança,
 la que dónes més motiu a l'Esperança...
 ...Ets tu qui tota la Creació breçoles
 en un somni reparador.
 Tal com s'acotxa un infant en son lletet,
 tal com sa mare l'acotxa i tal com sa mare l'envolta
 i l'abraça. (Ella no té pas por de desvetllar-lo,
 car el sab tan ben adormit!)
 Com sa mare l'envolta i riu i li besa el front
 tot jugant,
 aixís, o nit, mare dels ulls negres, mare universal,
 no pas mare dels infants (que és cosa tan fàcil),
 però mare dels homes mateixos i de les dones, que és tan difícil cosa.
 Ets tu, nit, que acotxes i fas acotxar tota la Creació
 dins un llet d'algunes hores.
 ...Nit, ma invenció més bella, ets tu que calmes, ets tu que sossegues,
 ets tu que dónes el repòs...
 Els còssos fadigats, els membres fadigats del treball, els cors fadigats del treball...
 O Nit, o ma filla la Nit, la més religiosa de mes filles,
 la més piadosa...
 Tu em glorifiques en la són encara més que ton germà el Dia
 no em glorifica en el treball.
 Car l'home en el treball tan sols em glorifica pel seu treball
 i en la són sóc jo qui em glorifico a mí mateix per l'abandó de l'home.

Nit, tu ets per l'home un nodriment més nodritiu
 que el pa i el vi.
 Car aquell qui menja i beu, si no dorm, no reb pas profit de son nodriment...
 Nit, o ma filla la Nit, o ma filla silenciosa,
 al pou de Rebeca, al pou de la Samaritana
 ets tu qui poues l'aigua més profunda
 en el pou més pregón...
 O Nit, que rentes totes les ferides
 en l'única aigua fresca i en l'única aigua profunda...
 Amiga dels infants, amiga i germana de la jove Esperança,
 o Nit qui cures totes les ferides,
 al pou de la Samaritana tú que treus del pou més pregón
 la pregària més profunda.
 O Nit, o ma filla la Nit, tu que sabs callar, o ma filla del bell mantell.
 Tu que vesses el repòs i l'oblit. Tu que vesses el baume i el silenci i l'ombra,
 o ma Nit estellada, jo t'he criada a tu la primera...
 Tu que acotxaves l'Infant Jesús cada tarde
 als braços de la Santíssima i de l'Immaculada...
 Tu em recordes aquell gran silenci que hi havia al món
 abans del començament del regne de l'home.
 Tu m'anuncies el gran silenci que hi haurà
 després de la fi del regne de l'home...
 Però, sobre tot, Nit, tu em recordes aquella nit
 i jo la recordaré eternalment.
 L'hora nona havia sonat. Era al país del meu poble d'Israel.
 Tot era consumat...
 Des de l'hora sexta foren les tenebres en tot el país fins a l'hora nona...
 La terra havia tremolat, les roques s'eren fendides.
 Els sepulcres s'eren oberts i molts còssos de sants qui eren morts, havien ressucitat.
 I vers l'hora nona, mon Fill havia llençat
 el crit que no s'esborrarà mai. Tot era consumat.
 Els soldats havien retornat a llurs quarters.
 Sol, un centurió romania i alguns homes.
 Una patrulla ben petita per la guarda d'aquell patíbol...
 El patíbol on penjava mon Fill.
 Soles, algunes dones romanien.
 La Mare era allà...
 Fou llavors, o Nit, que vingueres.
 O ma filla, cara entre totes, i ho veig encara i això veuré en ma eternitat.
 Fou llavors, o Nit, que tu vingueres, i dins un gran llençol amortallares
 el Centurió i els seus homes romans,
 la Verge i les santes dones,
 i aquella muntanya i aquella vall, damunt les quals la tarde descendia,
 i mon poble d'Israel i els pecadors, i, juntament, Aquell qui moria, qui era mort per ells,
 i els homes de Josep d'Arimatea que ja s'acostaven,
 portant el llençol blanc.

MARIA MANENT, *Trad.*

ELS INFANTAMENTS DE ZEUS

PER LUCIÀ DE SAMOSSATA (1)

DIALEG VIII

NAIXENÇA D'ATENEA (MINERVA)

HEFAIST (Vulcà) ZEUS (Júpiter)

HEFAIST

Què tinc de fer, Zeus? Ja vinc com tu has manat portant la destrat més esmolada; si calgués migpartiria una roca d'un sol cop.

ZEUS

Molt bé, Hefaist. Apa, descarrega-me-la al cap i parteix-me'l en dos.

HEFAIST

Què vols provar-me si soc boig? Mana'm el que vols de debò que et faci.

ZEUS

El mateix que t'he dit: vull que se m'obri el crani. Si em desobeeixes tornaràs a conèixer la meva colera. Aixís és que, has de colpir amb tota la teva ànima i sense pensar-t'hi més; em moro dels dolors que em capgiren el cervell.

HEFAIST

Pensa que no fem un disbarat; que la destrat és força esmolada i no et deslliurará sense sang ni a la faisó de Lucina.

ZEUS

Tu colpeja tranquil. Jo ja sé el profit que n'heuré.

HEFAIST

Colpejo contra la meva voluntat. Què hi farem quan tu ho manes?...

I ara? Una noia tota armada? Tenies un malde-cap ben gros. Es clar que havies d'estar furiós duent prenyat el cervell d'una xicota aixís i, com si no fos prou, tota armada. Com t'ho amagaves

que enlloc de cervell portaves un campament. Té, i ella salta i balla la pirrica i agita l'escut i branda la llança i tota s'engresca. I el més gros és que en tan poca estona s'ha fet maca, i casadora. Es veritat que té els ulls glaucs, emprò amb el casc li van bé. Mira, en pac d'haver-te servit de llevadora dóna-me-la per promesa tot seguit.

ZEUS

Demanes un impossible Hefaist. Perquè ella voldrà romandre sempre verge. Per la meva banda, si depengués de mi, res hi diria en contra.

HEFAIST

Això és el que volia només: del demés ja m'en cuidaré jo, perquè ara vaig a robar-la.

ZEUS

Si t'és fàcil, fes-ho. Mes jo sè prou que estimes un impossible.

DIALEC IX

NAIXENÇA DE DIONISIOS (BACUS)

POSEIDÓ (Neptú) HERMES (Mercuri)

POSEIDÓ

Hermes, és hora de veure Zeus?

HERMES

No, Poseidó, de cap manera.

POSEIDÓ

No hi fa res; anuncia-m'hi.

HERMES

No m'amoïnis, te dic; és mala oportunitat, aixís és que no comptes veure'l per ara.

POSEIDÓ

Es que es troba ocupat amb Heza? (2)

(1) Del volum *Diàleg dels Déus i dels Déus Marins*, per Lucià de Samossata, traducció directa del grec, de pròxima publicació.

(2) Junó.

HERMES

No; és un altra cosa molt diferent.

POSEIDÓ

Ah ja hi caic. Hi ha Ganimedes.

HERMES

Tampoc; és que es troba malament.

POSEIDÓ

I d'on li vé això, Hermes? Es estrany el que em dius.

HERMES

Me faria vergonya dir-te del que es tracta.

POSEIDÓ

Això no ha d'ésser amb mí que sóc el teu oncle.

HERMES

Es que acaba de parir, oh Poseidó!

POSEIDÓ

Fuig d'aquí, parir ell? De qui? Es que ens amagava que fos andrògin? Altament no se li veia al ventre cap bony que indiqués res.

HERMES

Es clar, com que no era allí on portava la criatura.

POSEIDÓ

Ah ja veig. Ha tornat a infantar pel cap com quan va tenir Atenea. Dignes que té una testa molt paridora.

HERMES

Res d'això; era a la cuixa que estava prenyat del fill de Semele.

POSEIDÓ

Mira, mira el valent, és l'únic de nosaltres que infanta i per tot arreu del seu cos. I bé, qui és aquesta Semele?

HERMES

Una tebana, una de les filles de Cadmus. Va juntar-se amb ella i la va deixar embarçada.

POSEIDÓ

Ah, i després ha tingut la criatura enlloc d'ella?

HERMES

Això mateix, encara que et sembli paradòxic. Perquè Hera—ja sabs el gelosa que és—va anar a trobar Semele i la va convèncer de demanar a Zeus que vingués a veure-la portant els trons i els llampecs. Ell va creure-la i va venir duent també el llamp, va calar foc al sostre de la casa, i Semele va perèixer sota l'incendi; aleshores va manar-me que obrint el ventre de la dona li portés el fill encara no format, de set mesos. Un cop ho vaig haver fet, ell va fendre's la cuixa, va tancar-hi el fill, perquè hi acabés de formar-se, i are al cap de tres mesos, l'ha tingut i es troba malalt de l'infantament.

POSEIDÓ

I ara on és la criatura?

HERMES

Vaig traslladar-la a Nisa i vaig donar-la a les nimfes perquè la nodrissin i elles l'han nomenat Dionisios.

POSEIDÓ

Es a dir que ara el meu germà, li és a Dionisios les dugues coses, mare i pare?

HERMES

Aixís sembla. I ara me'n vaig a dur-li aigua per la ferida i a fer totes les coses que s'acostumen amb les rescent parides.

J. FARRÁN I MAYORAL, *Trad.*

El text grec que ha servit per aqueixes traduccions és el de Carles Jacobitz.
—Edició Teubner estereotipa. MCMIX. (Leipzig.)

LA BREU HISTORIA

(DE GALLARATI - SCOTTI)

PAX

D'una verdor exuberant captiva
i oberta al bes constant del ventijol,
una caseta, rica d'aire i sol,
culminava damunt la serra altiva.

Tota escaient en mig sa senzillesa
i defugint l'encís d'altre tresor,
s'acontentava amb l'onejant mar d'or,
de bon forment esplèndida promesa.

Del séu verger, que era un present diví,
gracia i gençor rebien tres donzelles
qui estaven, com el rusc de les abelles,
sots la curosa guarda del padri.

Tres nines qui ignoraven dòls i penes
i que per fades tot seguit prenia
qui, osat i venturós, les sorprenia
lluïnt l'esclat de les daurades trenes.

Cosia l'una; l'altra més feïnera
el filam destriava d'un teler,
i regentâ els rodets, era el mester
en què es mostrava destra la tercera.

Placévoles les hores s'escorrien
i es resolia el jorn en curts moments;
només el trinqueteig dels instruments
i un que altre cant la pau enterbolien.

AMOR

Era l'hora dels somnis tenebrosa,
quan devé l'univers mut i ensopit
i de milers de sols i estels guarnit
son esplèndid mantell la nit es posa.

L'Amor, també adormit, es deixondia
al tebi bes del rialler Abril,
i prenent desseguit, blanc i gentil
el ram de l'ametller que ahir floria,

cantava aixís: «A l'aua de la vida
naixen els besos com els oronels;
fugiu, oh somnis! prepareu els vels,
car ja a les noces el bon temps convida.»

Sentí el vellet remor d'un passar lleu
i tremolant ses mans el llum prenien,
per espiâ en les verges qui dormien
com formes modelades damunt neu,

l'ona batent a dins el pit sotsmosa
i en mig del front estesa i dibuixada
l'ombra del pensament, S'era allunyada
prò es percebia encara mig confosa

la cançó de l'Amor. Des d'aquell dia
els jocs d'infant per sempre més deixaven,
que ja els séus ulls blavencs guspirejaven
del jòc novell que dins llur cor prenia.

MORS

Manquen a casa totes tres donzelles;
plora la font en el verger; a soles
la pena llur sofoquen les violes
i tristement brunzeixen les abells.

L'avi escalfant-se vora el foc morent,
així parla a la flama: «Tots em deixen,
extenuats els membres s'afebleixen
sentint l'engoixa del darrer moment.

Oh flama amiga, flama casolana,
dóna clarò a mos ulls i ardència al cor
com una revifalla de la mort...»
I mentres plora, s'ou una campana.

Es la campana que a pregar convida;
mentres devot el jaio barboteja
sent el brogit de cosa que aleteja
i veu adreçar-se una ombra indefinida.

Un frec subtil, com d'ala, l'acarona,
i amb ver esglai que a cada moment creix,
veu que la Mort davant li compareix
brandant el dall que els homes esborrona.

Pausadament a l'avi es va acostant,
i en ser prop d'ell, amb maternal tendresa,
les parpelles li clou; après el besa
i apaga el foc, que estava agonitzant.

Versió de C. MONTSERRAT, PVRE.

CANT DE VICTORIA

(VEASIÓ RIMADA DE «CANT DE DÉVORA»)

(Judic. V)

Aixis anava Débora entonant
amb Baràc fill d'Albinoè'l seu cant:

Els qui haveu fet volonterosa ofrena
de vostres vides al perill mortal,
valents brivalls d'israelita mena,
a Jehovà canteu lloa eternal.

Escolteu reis, prínceps pareu l'orella:
a Jehovà jo endreçaré mon cant;
jo ritmaré dels salms la cantarella,
per Jehovà, Deu d'Israel, dançant.

Oh Jehovà, quan de Seïr eixires,
quant per la plana del Edom passares,
sota tos peus la terra estemordires
i els abundosos cels esparracares,
i els gonflats núvols aturats d'espant
se varen fondre en aigua degotant.

Al teu devant les clares fontanelles
montanya endins van aturar son pas,
i el Sinai se va estroncar com elles,
Déu d'Israel, devant la teva faç.

Temps era temps, quan era viu Sangar
el fill d'Hanath, i quan Jaël vivia,
que'ls viaranys se van desafressar
i els caminals eren perduts ont sia,
i els vianants per solituds planeres
esmaperduts marràren les dreceres.

Estroncats s'eren d'israel els nobles;
dels seus valents ni adhuc quedava arrel,
fins que al demunt i d'entremig dels pobles
Débora alça's la mare d'Israel.

Llavors Déu lluità amb nova poixança
portes forçant del enemic rebel.
Hi havia acàs un sol escut o llança
entre quaranta mil hòms d'israel?

Als prínceps d'Israel mon cor se'n va.
Vosaltres qui oferireu desseguida
per la salut del poble vostra vida
canteu lloança eterna a Jehovà.

Parléu vosaltres qui muntéu els ases
de brillant pel i els qu'asseguts estéu
per judicar, al pòrtic de les cases,
i els viadors qui feu la via a peu.

Feu retrunyir més forta vostra veu
que no'ls pastors quan van a l'abeurada,
son espignet darrera la remada.

Lloeu el nom de Jehovà, i lloeu
s'alta justícia i ses clemències grans

per als israelites capitans.
 Llavors fou que'l poble, sense atur,
 portes forçà del enemic i mur.

Desperta-t, Débora, altament i plena
 de gallardies enraona en cant!
 Desperta-t tu, també, Barac, i mena
 tos presoners de guerra al teu davant!

Per a'ls capdills del poble apresonà
 camps a través, als fugitius rebents;
 de Jehovà me'ls detingué la ma
 lluitant en mig de tots nostres valents.

Des d'Efraim vingueren a la guerra
 els qui s'arrelen d'Amalec en terra;
 després de tu, de Benjamí n'anaren
 oh Efraim a redoblar ta gent;
 de per Machir els capitans baixaren,
 de Zabuló aquells qu'a combat menareu
 portant cada hu'l bastó de manament.

Débora, amb tu també'ls capdills vingueren
 qu'omplen d'honor la tribu d'Issacar;
 rera les petjes de Barac correren.
 Rubén, partit en bàndols no sabéreu
 tos fills sinó qu'entre ells baladrejar.

I doncs que hi fas en mig de termenades
 si no més sents de tos remats els bels?
 D'ençà, Rubén, que a colles isolades
 t'has derpartit només sabs fer bruels.

Galaad rera del Jordà s'estava;
 i Dan, per què abrigà'ls navilis seus?
 Vora la platja Asser se migcotoxava
 amb tota calma al bell davant dels freus,

Però'ls de Zabuló i de Neftalí,
 Merón enllà, per dinç la gran planura,
 varen llençar la vida a la ventura
 abandonant llur ànima a morí.

Vingueren reis a fer contra ells la guerra.
 cap a Tanhac els reis de Canaan
 de Maggedó lluitaren aigua-arràn,
 ni argent pogueren dur-se'n, ni desferra.

—

Sobre la seva multitut guerrera
 descabdellà-s la lluita dalt dels cels;
 i sens mudar sa natural carrera
 varen combatre a Sisara els estels.

Torret-Cisón va endur-se'n llur carcassa.
 Vell Cadumí! Revolt torrent Cisón!
 Trepitja, ànima meva, la carnaça
 dels avagants que foren i no són!
 A esberles va saltar, també, l'unglot
 dels seus corcers, a fuita, amb bojal trot.

Maleita sia de Meroz la terra!
 —de Jehovà l'àngel digué, llavors:—
 que menyspreuà de Déu el crit de guerra
 i als seus guerrers no va portar socors.

Beneita en mig de totes les dones, sia
Jaël, l'esposa qu'és d'Heber-Cinèu;
beneita sobre sa niçaga sia,
i ho sia dins del tabernacle seu.

Llet oferí al sedent que demanava
de l'aigua fresca un glop confortador,
i de bon grat metó li presentava
dels prínceps dintre l'açafata d'or.

Cercant un clau va estendre sa ma esquerra
i vers al mall la seva dreta ma,
i al cap de Sisara ajegut a terra
enfonzà'l clau i el pols li foradà.

Entre sos peus a revolcons va caure;
entre sos peus se cargolà morent;
allí, als seus peus, se va estendre i ajaure
per a morir, bramant, pernabatent.

Entre les reixes, udolant, sa mare
al mirador sortí dels finestrals:

Per que'l seu carro no retorna encara
ni troten llurs quadrigues triomfals?

I, aixís li va respondre una donzella,
la més discreta cortisana d'ella:

Que pel camí, tal volta no s'atura
per recomptar son abundant captura,
i dà als guerrers la esclava més hermosa
de tantes com n'ha hagut de captivar?
Potser brodats vestits de porpra's posa
o entorn del coll se prova un ric collar?

Morin aixís tos enemics, tothora,
Jehovà Etern, i els teus amics fidels
siguin com la neixença de l'aurora
entre la mar i la blavor dels cels.

I quaranta anys va reposar la terra.

MOSSÉN XAVIER CARBÓ MAYMÍ.

JOAN ARÚS. «LLIBRE DE LES
DONZELLES». MCMXVII.

Vetaquí que en la vida del poeta s'és esdevin-
gut un breu parèntesi. I alliberat de l'aimia,
comença un cant molt divers i lluminós a tot ço
que se li enduu el cor, enc que sols sia per pocs
moments. Així, apareixen d'una faisó tota joga-
nera les donzelles que l'han enlluernat en un
instant de devota contemplació, i les que per la
llur clara virtut han meritat una lloança del
poeta. Però a l'últim aquesta diversificació
superficial esdevé monòtona i buida de senti-
ment, i l'autor clou el llibre amb un cant de
racança per la vida inquieta i fecunda que
menava quan havia l'amor d'una sola donzella.

Aquesta és la gènesi del llibre que acaba de
publicar en Joan Arús. Es clar que, en el fons,
potser és una mica insincer; però precisament el
temperament de l'Arús s'avé molt amb aquest
divagar imprecís revestit de profunditat. Les

seves cançons són lleugeres i amables, d'una
ingenuïtat mai deslluïda per l'intenció moral
que de vegades fa assemblear-les a apòlegs
amorosos.

L'Arús s'ha situat en el més pur subjectivisme
poètic. La natura no surt per res en les seves
obres. De les seves impressions i inquietuts en
va fent un poema de grans proporcions que sols
amb una fermissima constància pot deixar com-
plet. De aquesta posició n'hi pervé mèrit, però
també, com a difícil que és, un gran perill. I és
que s'exposa a caure en la monotonia i àdhuc en
la buidor. Naturalment que avui sab defensar-se
d'aquest doble perill, estant en ascensió les seves
facultats i posseint una ànima sel·lecta que el
diferencia de tots els altres poetes d'avui.

L'expressió—ben personal, certament—potser
és massa fàcil. Creiem que l'Arús hauria de
mirar-s'hi un poc més, perquè hi ha moments
que defalleix i perd en intensitat ço que guanya
en musicalitat.

Ço que ressurt en el *Llibre de les donzelles*, és

l'amplitut d'imaginació i la clara ordenació d'idees, entre les quals n'hi ha de ben formoses. La seva bellesa és refinada i aristocràtica i entre la vaga melodia dels seus versos percibim una sabor dolça i agradable que ens perfuma les hores del tedi.

JOAQUIM FOLCH I TORRES. MEDI-
TACIONS SOBRE L'ARQUI-
TECTURA. Publicacions de *La*
Revista. Barcelona, MCMXVII.

Si aquest llibre fós escrit amb l'intent de guiar les noves tendències o de satisfer una necessitat moral del nostre poble en el seu desvetllament integral, si hem d'ésser francs, trobaríem l'obra deficient.

Ben altra és la intenció de l'autor. Aquestes meditacions—diu en el Post-Scriptum—han sigut escrites sense altra propòsit que el d'arxivar unes quantes idees,—idees fortament interessants i molt saludables.

Res més que unes quantes idees doctrinals; i és llàstima, perquè la competència i disposició de l'autor, de tothom conegudes, ens feien esperar un treball més complet en un moment en què veritablement hi ha desorientacions funestes. Aquest llibre té, però, una virtut esperançadora: és un bell iniciament.

En ell no trobareu demostracions científiques, sinó un seguit d'axiomes gentilment enllaçats amb prodigalitat d'expressió, clara i subtil. Per tant, no resol problemes ni esvaeix dificultats: posa de relleu alguns defectes cabdals del nostre temps, però no ens en dona el remei. Ell el

pressent amb intuïció admirable en el contacte amical de l'home amb la natura, en la potència real de la matèria, que l'home deu activar i elevar al nivell de creació artística, però les comparances ens enlluernen i la desillusió ens abat. Veusaquí el contingut essencial.

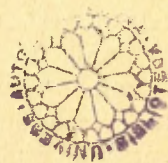
No volguem explicar la gènesi de l'obra artística: diríem bé que és envoltada de misteri, que duu l'energia vital del poble o del geni qui l'ha tret a la llum, de les entranyes de la terra.

No podem ajustar-nos a una tàctica ni senyalar una ruta segura; ni menys és precis decidir si el fet formal ha d'ésser en absolut resultat de l'element funcional. Funció i forma devenen amb igual valer eficient, i ambdues es completen i s'ajuden en l'instant de la concepció. L'harmonia de fons i forma en tota obra d'art és essencial, i en arquitectura s'hi ajunta el fet funcional, que lluny d'ésser un destorb és una basa inicial.

L'arquitectura no és, com l'escultura, únicament un gest de bellesa: ella és, demés, útil—en el sentit material de la paraula—i per tant, a la utilitat deu atènyer-se. Per xò creiem com el senyor Folch, que no deu preocupar a l'arquitecte la bellesa de l'edifici, però deu fortament cuidar de la possibilitat adequada i de la relació immediata amb la natura i els agents que l'envolten. posant el màxim esforç i la pròpia vida en la creació de l'obra artística.

Ens portaria això a molt llunyanes disquisicions que volem defugir i evitar en aquest lloc per manca d'autoritat. Direm solament que el llibre de què parlem ha suggerit belles converses i nobles discussions que, si bé no desfan dubtes, senyalen com a ben profitosa i plaent la darrera producció d'en Joaquim Folch i Torres.

R. DE C.

FABRICA D'ARTICLES DE LLAUNA
FERRO, ZENC I LLAUTÓ

DE

SAMUEL SANRAMA

Despaig: **Rosal, 12** - Tallers: **Salvà, 11**

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ
DE FANALS PER A FERROCARRILS

BANOS : OMBREL·LES

— BASTONS —

La Parisièn

Concell de Cent, 344

(entre Roger de Llúria i Bruch)

Pintura Decorativa

J. BARÓ

TALLER:

Diputació, 199 - botiga

La Veu de Mallorca

PUBLICACIÓ SEMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

ALMUDAINA, 6. CIUTAT DE MALLORCA

Suscripció trimestral i pta.

GRANS TALLERS METALÚRGICS

DE

MARIAN RAMONET

Carrers de Sant Pau, 46 i Mendizábal, 25-BARCELONA

ESPECIALITAT EN LA FABRICACIÓ DE TOTA CLASSE D'ARQUES DE
SEGURETAT, BASCULES, BALANCES, PESOS, PREMSSES PER A COPIAR,
CARRETS, CUINES, DEPOSITS, TORRADORES I MOLINETS, PER A
CAFÈ, ESTUFES, FORNETS, PORTES-FOGAINA, ENGRAELLATS, DES-

:: :: :: :: :: AIGUES I DE VARIS ARTICLES SIMILARS :: :: :: :: ::

CASA FUNDADA L'ANY 1830

MODEST TEXIDOR
ANTIGUA CASA TEXIDOR

FUNDADA EN 1874

PROVEIDORA DE LA REIAL CASA

ARTICLES DE DIBUIX
PINTURA I ESCRIPTORI
PAPERERIA : LLIBRES
RATLLATS : IMPRESOS

ESPECIALITAT EN MA-
TERIAL PER A ENGI-
NYERS I ARQUITECTES

CARRER DE FONTANELLA, 10 (abans Regomir) - BARCELONA
TELEFON A 1563

Successors de MODEST AMAR

□ □ □ □ □

NOVITATS EN PANYERIA

□ □ □ □ □

FABRIQUES A SABADELL I SANT GERVASI

□ □ □ □ □

FABRICACIÓ DE TOTA MENA DE PANYERIA
ESCUTS PER A BANDERES, FERROCARRILS
I AUTOMÓBILS :: BANDES PER A EXCURSIO-
NISTES :: ESPECIALITATS PER A LIBREES

Despatx: Plateria, núm. 43 - - - Telefon 2484 A

BARCELONA

Bàscules

Caixes per a Capdals

Parlament , 9 .
(Interior .)
BARCELONA

Pibernat Barcelona

res. / 170